

Aktuālais pasaules ekonomikā

2026. gada 1. - 5. jūnijs

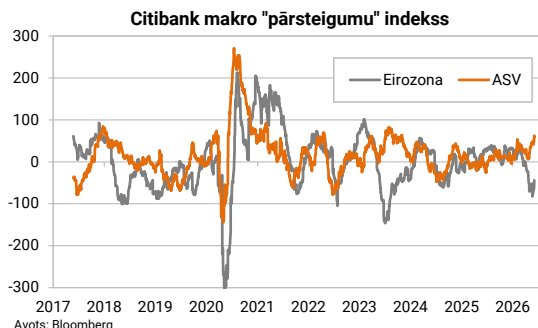
Simona Striževska

Ekonomiste

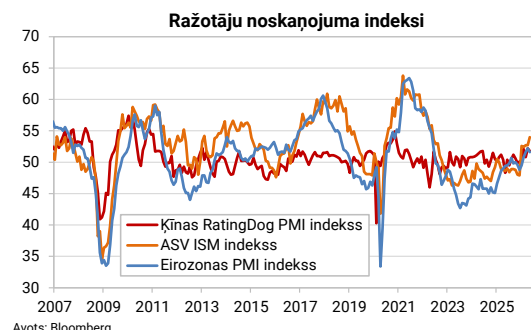
Simona.Strizevska@cbl.lv

- **ASV biznesa noskaņojums maijā uzrādījis visaptverošus uzlabojumus, ko veicināja pieprasījuma pieaugums.** Jaunie pasūtījumi un biznesa aktivitāte ASV maijā pieauga gan ražošanas, gan pakalpojumu sektorā. Maijā ISM noskaņojuma indekss ražošanas sektorā pakāpās līdz 54 punktiem, piekto mēnesi pēc kārtas pavadot izaugsmes zonā (virs 50 punktu atzīmes) un sasniedzot augstāko līmeni 4 gadu laikā. ASV pakalpojumu sniedzēju noskaņojums maijā uzlabojās pirmo reizi trīs mēnešu laikā, ISM indeksam sasniedzot 54.5 punktu līmeni. Par spīti valdošajam optimismam ASV ekonomikā, uzņēmēji norādīja, ka konflikts Irānā izraisa sūtījumu kavējumus, ietekmē piegādes ķēdes un kāpina izmaksas. Šī ietekme bija sevišķi jūtama ražošanas sektorā, kur izmaksu pieaugums un piegāžu kavējumi pēdējo mēnešu laikā turējās augstākajos līmeņos kopš 2022. gada pavasara. Atšķirībā no ASV, ražotāju optimisms Ķīnā un eirozonā maijā mazinājās vājāka pieprasījuma dēļ – Ķīnā jauno pasūtījumu izaugsme palēninājās, bet eirozonā stagnēja. Tajā pašā laikā, Ķīnas uzņēmēji maijā ziņoja par straujāku izaugsmi pakalpojumu sektorā. Tikmēr eirozonas pakalpojumu sektorā joprojām dominēja pesimisms, kontrastējot ar optimistiskāko noskaņojumu ASV un Ķīnā.
- **Eirozonas gada inflācija maijā ir vēl nedaudz paātrinājusies līdz 3.2% no 3.0% aprīlī.** Atšķirībā no iepriekšējiem diviem mēnešiem, kad inflācijas paātrinājumu nodrošināja degvielas cenu kāpums, maijā šo lomu pārņēma pamatinflācija. No energoresursu un pārtikas cenu svārstībām neatkarīgajās patēriņa kategorijās cenas gada laikā pieauga par 2.5% salīdzinājumā ar 2.2% kāpumu aprīlī. Tas bija augstākais pamatinflācijas rādītājs kopš pērnā gada aprīļa. Straujāks pakalpojumu cenu kāpums maijā (3.5% gada griezumā) varētu liecināt, ka inflācijas spiediens kļūst plašāks. Maijā vidējā naftas cena pasaules resursu tirgos eiro izteiksmē bija tuvu aprīļa līmenim, un arī energoresursu devums eirozonas inflācijai palika stabils, pievienojot ap 1 procentpunktu kopējam ciparam. Pārtikas cenu kāpums eirozonā maijā sabremzējās un bija zemākais kopš 2021. gada (2.0% gadā). Eurozonas inflācijas prognozes mēneša laikā vēl nedaudz pakāpās. Bloomberg aptaujātie analītiķi sagaida, ka gada atlikušajos mēnešos inflācija paliks tuvu pašreizējam līmenim (ap 3.2%), bet nākamgad pazemināsies līdz 2.1%.
- **Aprīlī eirozonas mazumtirdzniecības apjoms samazinājies par 0.4% pēc pieauguma martā.** Pēdējo trīs mēnešu laikā eirozonas tirdzniecības dinamika kļuva svārstīga, taču kopš pērnā gada nogales tirdzniecības apjomi kopumā saglabājās gandrīz nemainīgi. Tikmēr Vācijas mazumtirdzniecības apgrozījums krita visos šā gada pirmajos četros mēnešos. Aprīlī eirozonas tirdzniecības apjoms bija par 1% lielāks nekā pirms gada.
- **Maijā situācija ASV darba tirgū turpinājusi uzlaboties.** Jauno darbinieku skaits ASV maijā palielinājās par 172 tūkstošiem cilvēku, uzrādot trešo spēcīgu pieaugumu pēc kārtas. Kopš gada sākuma vidēji mēnesi darbā tika pieņemti 114 tūkstoši jaunu darbinieku, kas ir būtisks uzlabojums salīdzinājumā ar darbinieku skaita samazinājumu pērnā gada otrajā pusē. Bezdarba līmenis ASV maijā trešo mēnesi pēc kārtas palika 4.3% līmenī. Citos darba tirgus rādītājos pēdējā laikā arī bija vērojami uzlabojumi – uz vienu bezdarbnieku atkal bija nedaudz vairāk nekā viena vakance, savukārt esošo bezdarbnieku pabalstu saņēmēju skaits samazinājās un bija tuvu zemākajiem līmeņiem kopš 2023. gada vidus. Tas kopumā varētu liecināt, ka atrast jaunu darbu kļūva nedaudz vieglāk nekā gadu mijā. Maijā jauno bezdarbnieku pieteikumu skaits ASV saglabājās vēsturiski zemos līmeņos, vidēji sastādot ap 215 tūkst. nedēļā. Turpināja pieaugt arī darbinieku algas ienākumi. Maijā vidējā stundas alga palielinājās par 0.3% mēneša griezumā un par 3.4% gada griezumā.

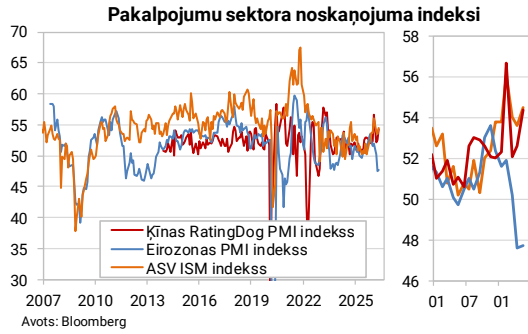
Makro pulss

ASV ražotāju noskaņojums turpināja uzlaboties

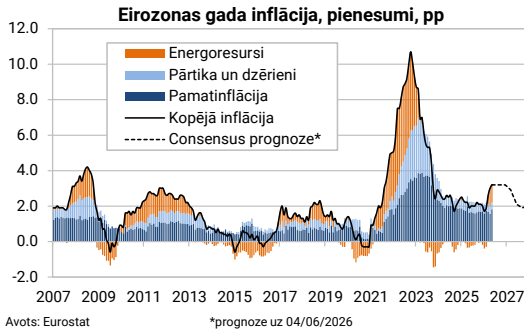
Noskaņojums eirozonā kontrastē ar ASV un Ķīnu

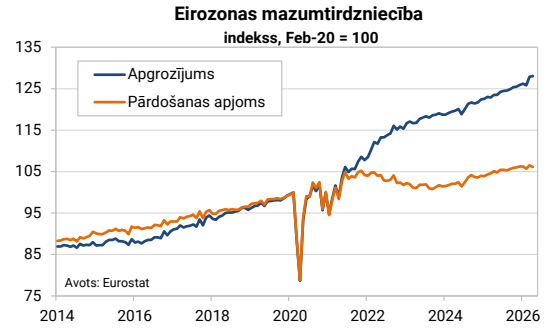
ASV ražotāji turpināja ziņot par izmaksu kāpumu

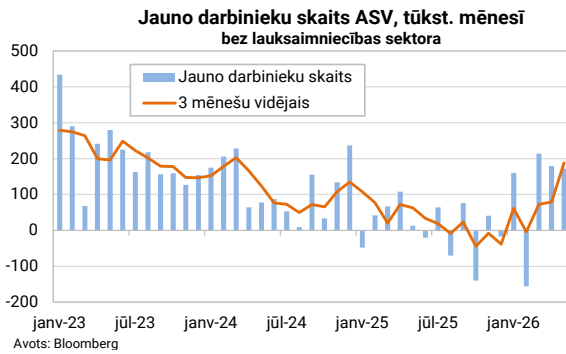
Eirozonas pamatinflācija maijā paātrinājās

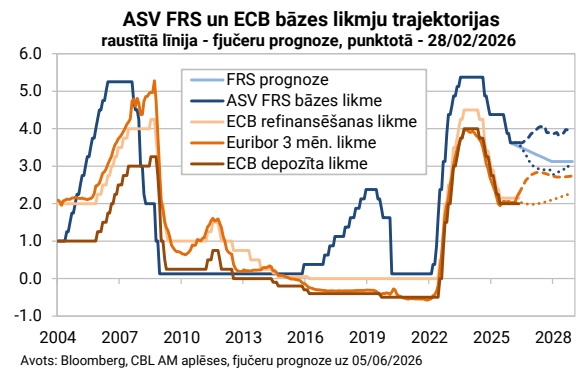
Eurozonas tirdzniecības dinamika kļuva svārstīgāka

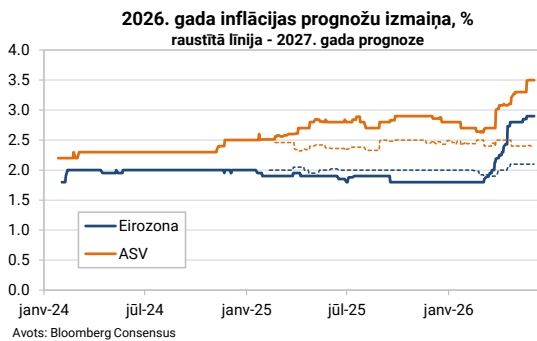
Situācija ASV darba tirgū turpināja uzlaboties

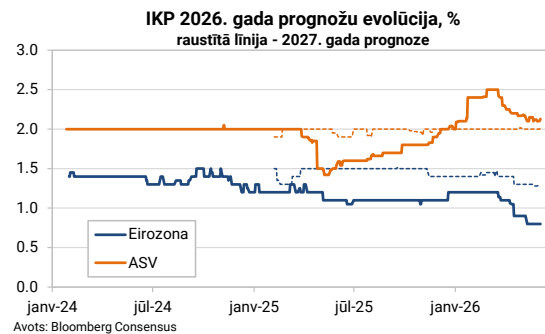
Procentu likmju trajektorijas

Consensus inflācijas prognozes

Consensus IKP prognozes

Apskata sagatavošanas datums: 05.06.2026.

Saistību neuzņemšanās atruna:

Šim apskatam ir informatīvs raksturs, un to nevar uzskatīt kā piedāvājumu vai rekomendāciju pirkt, turēt vai pārdot tajā minētos finanšu instrumentus. Apskatā iekļautā informācija uzskatāma par mārketinga paziņojumu Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē un tā nav sagatavota, pamatojoties uz tādu normatīvo aktu prasībām, kas veicina ieguldījumu pētījumu neatkarību, kā arī nav pakļauta aizliegumam veikt darījumus pirms ieguldījumu pētījuma izplatīšanas. Šī apskata autori, kā arī CBL Asset Management IPAS, tās saistītie uzņēmumi vai pārstāvji neuzņemas atbildību par kādām neprecīzītātēm vai kļūdām, kā arī par apskatā iekļautās informācijas iespējamu izmantošanu, tostarp neuzņemas atbildību par tiešiem, netiešiem zaudējumiem (ieskaitot neiegūto peļņu), kā arī soda sankcijām, arī gadījumos, kad ir brīdināta par tādu iespējamību. Šajā apskatā ietvertā informācija iegūta no avotiem, kas tiek uzskatīti par uzticamiem (www.bloomberg.com, www.reuters.com, citu masu mediju, kā arī valstu biržu, centrālo banku un statistikas biroju, kā arī kompāniju mājas lapās atrodamo informāciju u.c.), tajā pat laikā CBL Asset Management IPAS negarantē sniegtās informācijas precīzītāti un pilnību. Apskatā paustā informācija un viedokļi attiecas uz apskata publicēšanas brīdi, un var tikt mainīti bez iepriekšēja brīdinājuma. Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz CBL Asset Management IPAS vai attiecīgajiem avotiem ir obligāta.